گزارشی از دومین کنگره علم اطلاعات ایران

دسترسی آزاد به اطلاعات در حقوق شهروندی

۱۵ و ۱۶ آبان، کتابخانه ملی

گزارشی از دومین کنگره سالانه متخصصان علوم اطلاعات

هدف کنگره‌ها و همه انواع دیگر همایش‌ها ارتقاء مخاطب، رشته و حرفه است. یکی دیگر از اهداف مهم همایش‌های علمی/ حرفه‌ای انسجام جامعه حرفه‌ای در کنار جامعه دانشگاهی است. یکی از اهداف این کنگره همان‌طور که در همه اسناد گذشته آن نیز رؤیت می‌شود، کنار هم نشاندن اصحاب حرفه و دانشگاهیان یعنی اساتید و دانشجویان است، دانشجویانی که به‌سرعت و با فارغ‌التحصیل شدن دریکی از مقاطع تحصیلی به جمع اصحاب حرفه می‌پیوندند. کنگره متخصصان علم اطلاعات ایران تلاش می‌کند همه حرفه‌مندان حوزه اطلاعات را فراخواند تا در نشست‌های تحلیلی مسائل و مشکلات جاری حرفه را به زبان خود بیان کنند و با هم‌اندیشی با یکدیگر و با اساتید دانشگاه‌ها برای حل مشکلات چاره‌جویی کند و ازاین‌روی، نام حرفه‌ای بر آن گذاشته‌شده و تکمیل‌کننده همایش‌های علمی پژوهشی خواهد بود.

دومین کنگره متخصصان علم اطلاعات، فرصتی است برای اساتید تا از نیاز بازار آگاه شده و سمت‌وسوی آموزش را به سمت نیازها بکشانند و فرصتی است برای اهل حرفه که از تازه‌ها و پیشرفت‌های دنیای علم آگاه شوند. برنامه‌ی غالب این کنگره برگزاری نشست‌های هم‌اندیشی اساتید و خبرگان بود که دبیران نشست مسئولیت گفتگو و انتخاب اعضای نشست را بر عهده داشتند.

کنگره با سخنرانی آقای ابراهیم عِمرانی به‌عنوان دبیر اجرایی کنگره و دکتر فریبرز خسروی دبیر علمی انجمن کتابداری و

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

کتابدار ۲.۰
مجله ای فناوری، مهارتی و کاربردی برای کتابخانه ها و کتابداران ایران
شاپا: 2345-3404

اطلاع‌رسانی ایران آغاز به کارکرد. سپس، نشست اول از ساعت ۱۱ تا ۱۳ در سالن قلم کتابخانه ملی با عنوان دسترسی آزاد به اطلاعات: از شعار تا واقعیت برگزار شد.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

دکتر حسین افخمی رئیس گروه روابط عمومی دانشکده ارتباطات دانشگاه علامه طباطبایی، دکتر غلامرضا عزیزی رئیس پژوهشکده سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، دکتر فریبرز خسروی عضو هیئت‌علمی مرکز اسناد و کتابخانه ملی، دکتر محمد قانع عضو هیئت‌علمی پایگاه استنادی جهان اسلام، دکتر محمد زره‌ساز عضو هیئت‌علمی دانشگاه خوارزمی، اعضای تشکیل‌دهنده این نشست بودند.

ابتدا دکتر افخمی سخنرانی خود را حول محور اطلاعات، انواع اطلاعات اعم از عمومی، علمی و تفاوت‌های اطلاعات سالم و تحریف‌شده ایراد داشت. سپس راجع به دسترسی آزاد به اطلاعات و معانی متفاوت کلمه free مطالبی را بیان کرده و اذعان داشت که این واژه علاوه بر معنی آزاد به معنی مجانی یا رایگان نیز است، ازاین‌رو کلمه OPEN را معادل آزاد دانست. وی همچنین دروازه‌بانی اطلاعات و حضور قوانینی مدون را برای دسترسی آزاد به اطلاعات لازم دانسته و خبرنگاران را جزئی از دروازه‌بانان اطلاعات به‌عنوان گزینش کنندگان اطلاعات و برجسته‌سازان آن در برابر دسترس‌پذیری جامعه به اطلاعات به‌حساب آورد. سپس مفهوم آزادی را در جوامع گوناگون نسبی دانست و اظهار کرد آزادی بر اساس قدرت بر دودسته فردی و ملت تعریف می‌شود به‌گونه‌ای که دسترسی آزاد (OA) بر اساس قدرت ملت در چارچوب منافع ملی است در ادامه از سانسور نیز تعاریفی را ارائه کرد ازجمله اینکه سانسور همانند آزادی نسبی است و در چارچوب دولتی کنترل تلقی می‌شود.

سپس رئیس پژوهشکده سازمان اسناد و آرشیو، تفاوتی را بین دسترسی آزاد در آرشیوها و کتابخانه‌ها قائل شد به‌گونه‌ای که کتاب‌های دریافتی یک کتابخانه فرایند ممیزی را مانند کنترل ناشرین و مسئولین مجموعه‌سازی را طی کرده است و سپس در اختیار کتابخانه قرارمی‌گیرد؛ اگر هم محدودیتی در دسترسی باشد برحسب شرایط مکانی و زمانی است؛ اما در آرشیوها این‌گونه نیست و آرشیویست آخرین فرد برای کنترل اسناد در آرشیوهاست، پس طبیعی است که دسترسی آزاد به آرشیوها تمهیداتی را به همراه داشته باشد. ایشان همچنین تفاوتی را بین دسترسی آزاد به اطلاعات و آزادسازی اطلاعات در آرشیوها بیان کرد.

دکتر محمد زره‌ساز قانون دسترسی به اطلاعات را که مصوبه سال ۱۳۸۷ مجلس شورای اسلامی بوده است، منوط به اطلاعات عمومی و نه اطلاعات علمی دانست. وی بیان کرد که قانون کپی‌رایت با دسترسی آزاد در تضاد نیست و نباید به این باور غلط دامن زد که منابع دسترسی آزاد فاقد اعتبار می‌باشند.

دکتر محمد قانع عضو هیئت‌علمی پایگاه استنادی جهان اسلام روی فرهنگ‌سازی و آموزش‌های رسمی در دسترسی آزاد، حق مؤلف و کپی‌رایت تأکید کرد و اظهار داشت که کلیه حق‌وحقوق افراد جامعه اعم از پژوهشگران، کتابداران و آرشیویست‌ها باید تعریف شود.

دکتر خسروی دبیر نشست، سانسور اقتصادی را مانعی برای دسترسی آزاد دانست به‌گونه‌ای که بودجه محدود برای خرید کتب و مدارک خود موجب عدم دسترسی آزاد است. ایشان در انتها، پاسخگوی سؤالات تعدادی از حاضرین بود.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

بعد از صرف ناهار و نماز از ساعت ۱۴ تا ۱۶ به‌طور هم‌زمان سه نشست در تالارهای قلم، حکمت و فرهنگ برگزار شد، در این میان نشست "مسائل دانشجویان و دانش‌آموختگان: با تکیه بر مسائل دانش‌آموختگان" با توجه به حضور جمع کثیری از دانشجویان در مقاطع تحصیلی مختلف موردتوجه قرار گرفت.

فرحناز سلطانی کارشناس پژوهشی مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی نور (پژوهیار) مدیریت نشست را بر عهده داشت. در این نشست جناب آقای دکتر رجبعلی بگلو عضو هیئت‌علمی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، جناب آقای -مهدی علیزاده استاد دانشگاه آزاد واحد زرند کرمان، سرکار خانم پریسا پاسیار دانشجوی دکترای دانشگاه علوم تحقیقات کارمند کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران و سرکار خانم صنم ابراهیم‌زاده دانشجوی دکترای دانشگاه الزهرا اعضای نشست را تشکیل می‌دادند.

هرکدام از اعضای نشست درباره فرصت‌ها و چالش‌های دانش‌آموختگان سخنرانی کردند و خانم پاسیار بازتاب مصاحبه‌ای را در این خصوص با دانشجویان و دانش‌آموختگان انجام داده بود را بیان کرد. ازجمله می‌توان به جذب بسیاری از دانش‌آموختگان به شغل‌های غیر مرتبط یا بیکاری آن‌ها و ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر اشاره کرد.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

محدود بودن بازار کار در میان جوامع متخصصان اطلاعات از دیگر چالش‌های عنوان‌شده است که تنها به تدریس منحصر می‌شود که خود نیز مقاطع تحصیلی بالاتری را می‌طلبد. دانش‌آموختگان نیز در باب عدم حل مشکل بیکاری آن‌ها علی‌رغم معدل‌های قابل‌قبول و انجام کارآموزی در مراکز معتبر طی دوران دانشجویی سخن راندند.

دکتر بگلو از اهمیت و نقش انجمن کتابداری ایران صحبت به میان آورد و افزود دانشجویان و دانش‌آموختگان سعی کنند تا با انجام فعالیت‌های گروهی بتوانند تصمیم‌گیری مبتنی بر خرد جمعی را بپذیرند و با شرکت در فعالیت‌های گروهی خودشان را اثبات کنند و به‌عنوان یکی از اعضای اصلی انجمن نوید استقبال از افراد باروحیه انجمنی را داد.

کارآفرینی نیز از بحث‌های مطروحه بود همچنین به تعاملاتی که باید بین کارآفرینان و کاریابان در بستر انجمن‌ها و کمیته‌ها صورت بگیرد و نقش مؤثر آن در اشتغال‌زایی اشاره شد البته از مشکلات پیش رو در حوزه کارآفرینی، فقدان ویژگی‌های شخصیتی افراد در این زمینه، عدم آموزش‌های ضمن خدمت و عدم حضور این مباحث در میان کتب درسی بیان شد.

پرسش و پاسخ بین اعضای نشست و حضار نیز با بیان نگرش‌های متفاوت نسبت به رشته به‌عنوان علم یا فن آغاز شد که اکثر حاضران علم اطلاعات و دانش شناسی را علم می‌پنداشتند چراکه در مراکز علمی دنیا ازجمله دانشگاه‌ها تدریس می‌شود. البته که این رشته فن و هنر نیز است ولی تا علمی حضور نداشته باشد فن و هنر در بستری مستقل جایی نخواهد داشت.

پس از درنگی کوتاه بعد از دومین نشست، آخرین جلسات روز اول کنگره از ساعت ۱۶ تا ۱۸ برگزار شد.

تالار قلم میزبان نشست "سازمان‌دهی دانش: چالش‌های ارتقاء کیفیت در سازمان‌دهی اطلاعات " به مدیریت دکتر مرتضی کوکبی عضو هیئت‌علمی گروه علم اطلاعات و دانش شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز و با حضور دکتر محسن حاجی زین‌العابدینی عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید بهشتی، دکتر سید مهدی طاهری عضو هیئت‌علمی دانشگاه علامه طباطبایی، طاهره یعقوب پور مدیر بخش سازمان‌دهی کتابخانه ملی ایران و ملیحه درخوش دانشجوی دکتری دانشگاه فردوسی مشهد و رئیس بخش سازمان‌دهی کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران برگزار شد.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

در نشست هم‌زمان تالار حکمت نیز "مشاغل کتابداران: فعالیت‌های صنفی و موانع آن" بررسی گردید. سید ابراهیم عمرانی دبیر شورای تأمین منابع علمی وزارت علوم مدیریت این نشست را به همراه دکتر عصمت مؤمنی عضو هیئت‌علمی دانشگاه علامه طباطبایی، مهسا پورحقانی کارشناس ارشد موسسه انتشارات فنی ایران، دکتر حسن مقدس زاده عضو هیئت‌علمی مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علم و فناوری، دکتر حسن کیانی خوزستانی عضو هیئت‌علمی دانشگاه الزهرا عهده‌دار بودند.

نشست "موزه‌ها و مسائل آن: موزه‌ها به‌عنوان سازمان‌های اطلاعاتی " در تالار قلم به مدیریت دکتر کیوان جورابچی عضو هیئت‌علمی و رئیس مرکز اسناد و موزه‌ی دانشگاه شهید بهشتی و با حضور دکتر محمدرضا بهزادی عضو هیئت تحریریه

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

کتابدار ۲.۰
مجله ای فناوری، مهارتی و کاربردی برای کتابخانه ها و کتابداران ایران

مجله داستان همشهری و قاجار پژوه، امید علی مقیمی دانشجوی ارشد دانشگاه علامه طباطبایی و مسئول کتابخانه مرکزی و کارشناس سازمان‌دهی اشیا و موزه‌های حوزه آستان حضرت عبدالعظیم، عباس خاکسار موزه‌دار و امین اموال موزه‌ی مخصوص و انبار مفروشات کاخ‌موزه گلستان برگزار شد.

دکتر بهزادی در ابتدا بیان داشت؛ کتب و نسخ خطی به‌عنوان مادر کتابداری و ماده آرشیوی تلقی می‌شود که این امر نگاه شیءگرایی به این مدارک را به وجود می‌آورد. در سال ۱۳۱۳ کتابخانه ملی تأسیس شد و مجموعه نسخ خطی خود را از کاخ گلستان فراهم کرد، به‌مرور مدارک را اسکن و وارد بازار پژوهشی شد؛ اما موزه‌های ما ازجمله کاخ گلستان هنوز تمهیداتی را برای از بین بردن نگاه اموالی به اشیاء موزه‌ای به کار نبرده است و این خود ضعفی برای جوامع پژوهشی و آرشیوی به‌حساب می‌آید.

آقای خاکسار سه مسئولیت را برای موزه‌ها برشمردند جمع‌آوری، نگهداری و نمایش. وی افزود وظیفه‌ی آموزش و آگاهی‌رسانی نیاز امروز جامعه است و سازمان میراث فرهنگی نباید با گردشگری یکجا تجمیع شود چراکه با استناد به صحبت‌های دکتر بهزادی نگاه به موزه و میراث فرهنگی همچون گردشگری از بعد نمایشی اشتباه است.

رئیس موزه حضرت عبدالعظیم نیاز جوامع امروز را سازمان‌دهی دانش و نه اطلاعات دانست. قدم برداشتن درراه استفاده از استانداردهای دانش جزو ملزومات است؛ چراکه ارزش‌افزوده زمانی به اشیا اطلاق می‌شود که سازمان‌دهی درستی وجود داشته باشد و از وب ۲ و شبکه‌های اجتماعی نیز استفاده شود تا روابط بین اشیا و کتب مشخص شود. درمجموع باید بستری را فراهم کرد که آرشیوها، موزه‌ها و کتابخانه‌ها به سمت وحدت حرکت کنند.

در پایان دکتر جورابچی تفاوت‌های بین موزه‌های کلاسیک و خاص را فرمود. وی تأکید کرد که در موزه‌های کلاسیک فضای قرن ۱۹ همراه با روایتگری سنتی حاکم است و هنوز از ویترین‌ها برای نمایش استفاده می‌شود درحالی‌که موزه‌های خاص مانند موزه یهود در برلین آلمان به دنبال روایتگری‌های نو است که بیننده را درگیر کشف اطلاعات می‌کند و از تمامی حواس پنج‌گانه برای این مهم بهره می‌برند.

امروزه Interactive بودن اطلاعات یا همان تأثیر متقابل اطلاعات و کاربر اهمیت بسزایی دارد که این امر تنها با واردکردن اشیا و تاریخ در بطن زندگی میسر می‌شود. در انتها با نمایش اسلایدهایی توسط آقای دکتر جورابچی از موزه‌های خاص و تکنیک‌های به‌کاررفته در آن‌ها و پرسش و پاسخ این نشست به پایان رسید.

روز دوم کنگره نیز کتابخانه ملی میزبان حرفه‌مندان، دانشجویان و اساتید علم اطلاعات و دانش شناسی بود.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

اولین نشست روز دوم با عنوان "کتابخانه های عمومی: توسعه خدمات کتابخانه ای" به دبیری دکتر محمدحسین دیانی، عضو گروه علم اطلاعات و دانششناسی دانشگاه فردوسی مشهد و با حضور نوش آفرین انصاری، پیشکسوت علم اطلاعات و دانش شناسی و عضو هیئت مدیره شورای کودک، حامد طراحی، مدیر امور کتابخانه و ترویج فرهنگ کتاب‌خوانی سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، ابوالفضل هاشمی، مدیرکل امور کتابخانه های کانون های فرهنگی هنری مساجد، سید مهدی حسینی، رئیس اداره سامانه مدیریت کتابخانه های نهاد کتابخانه های عمومی کشور در تالار قلم برگزار شد.

در نشست هم‌زمان تالار حکمت نیز نشست "فناوری و نوآوری: بررسی وضعیت کسبوکارهای محتوا محور در ایران" به دبیری مصطفی امینی دانشجوی دکترای علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات و با حضور مهندس خسرو سلجوقی مدیر طرح ۱۰ برابر کردن تولید محتوای بومی قرارگاه اقتصاد مقاومتی در وزارت ICT، دکتر داریوش مطلبی متخصص اقتصاد اطلاعات و نشر، عضو هیئت‌علمی دانشگاه آزاد اسلامی و رئیس مرکز آموزش عالی علمی کاربردی فرهنگ و هنر واحد ۵ (مرکز تخصصی چاپ و نشر)، مهندس محمدصادق مالکی مدیر طرح راه‌اندازی پارک تولید محتوای ایران, دبیر کنسرسیوم کسب‌وکار اینترنتی ایران و مدیر برنامه کلید، جناب آقای اسدی از شرکت تولید کتاب صوتی نوار میزبان بود.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

در تالار فرهنگ نیز نشست " کتابخانه های آموزشگاهی: نقش کتابدار در این مراکز" به دبیری فاطمه مرتضایی فرد، عضو هیئت‌مدیره شورای کتاب کودک و با حضور دکتر مریم صراف زاده، عضو هیئت‌علمی دانشکده مدیریت دانشگاه تهران دکتر سهیلا علوی بوشهری، عضو هیئت‌علمی دانشگاه خلیج‌فارس، دکتر نسترن پورصالحی، کتابدار آموزشگاهی، آنارام عسگری، کتابدار آموزشگاهی برگزار شد.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

نشست دوم تالار قلم نیز "مدیریت کیفیت خدمات اطلاعات: استانداردهای خدمات کتابخانه در محیط الکترونیکی" با دبیری فرامرز مسعودی عضو هیئت‌مدیره و دبیر کمیته برنامه‌ریزی و بهبود مستمر انجمن علم کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران و با حضور دکتر میترا صمیعی عضو هیئت‌علمی دانشگاه علامه طباطبایی و دبیر کمیته فنی TC46 سازمان ملی استاندارد ایران، دکتر مهدی علیپور حافظی عضو هیئت‌علمی دانشگاه علامه طباطبایی و متخصص کتابخانه دیجیتال، مهندس ژرمین بزازیان مدیر برنامه‌نویسی و عملیات شرکت کانادایی منیولایف، مهندس فرناز راستکار مدیر پشتیبانی شرکت نرم‌افزاری پارس آذرخش همراه بود.

تالار حکمت به‌طور هم‌زمان میزبان نشست "سواد اطلاعاتی برای ترویج خود توانمندسازی" بود. در این نشست دکتر مریم نظری، عضو هیئت مدیره انجمن مدیریت اطلاعات و مدیر توسعه تجاری شرکت دانش گستر فرداد، به‌عنوان دبیر حضور داشت و دکتر علی حسین قاسمی، استادیار گروه کتابداری و اطلاعرسانی پزشکی دانشگاه جندی شاپور اهواز و عضو هیئت -ممتحنه و ارزشیابی گروه مربوطه در وزارت بهداشت، دکتر مریم صراف زاده، عضو هیئت‌علمی گروه علم اطلاعات و دانش شناسی دانشگاه تهران، فعال و دغدغه مند حوزه آموزش و ترویج سواد اطلاعاتی، سرکار خانم نرگس خالقی، عضو هیئت‌علمی گروه علم اطلاعات و دانش شناسی دانشگاه قم، نویسنده کتاب آموزش مهارت های سواد اطلاعاتی یاریگر ایشان در برگزاری این نشست بودند.

تالار فرهنگ در نشست هم‌زمان به بررسی " اطلاعات سبز: کتابخانه میدانی برای تفکر محیط زیستی" پرداخت. مدیریت این نشست به عهده نازلی یزدی زاده، کارشناس ارشد محیطزیست آموزش و ترویج محیطزیست و مدیرعامل موسسه آوای سبز داربن بود و به یاری مهندس محمد درویش، مدیرکل دفتر آموزش و مشارکت مردمی سازمان حفاظت از محیطزیست، پویا نیکجو، مروج رویکرد کاوشگری در طبیعت و کارشناس در حوزه اکو توریسم، حامد طراحی، مدیر امور کتابخانه‌های شهرداری برگزار شد.

نشست پایانی تالار حکمت با عنوان "آرشیوها و مراکز اسنادی: آرشیو و مسائل آن" پس از برگزاری یادواره پوری سلطانی به مدیریت غلامرضا عزیزی مربی و عضو هیئت‌علمی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران و با حضور دکتر سعید رضایی شریف‌آبادی استاد گروه علم اطلاعات و دانش شناسی دانشگاه الزهرا، دکتر امیررضا اصنافی استادیار گروه علم اطلاعات و دانش شناسی دانشگاه شهید بهشتی، خانم‌ها زرین کلکی آرشیویست سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، خانم نیک‌نفس آرشیویست سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برگزار شد.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

نشست پایانی تالار فرهنگ نیز با عنوان "مسائل نشر: چالش های نشر تخصصی علم اطلاعات " به طورهمزمان به مدیریت دکتر داریوش مطلبی استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام و با همراهی دکتر محمدحسین دیانی، استاد دانشگاه فردوسی مشهد، دکتر نورا مرادی، مدرس دانشگاه و مدیرکل بازنشسته آرشیو صداوسیما، احمد محسنی، مدیرمسئول انتشارات کتابدار، دکتر محمد زرهساز، استادیار دانشگاه خوارزمی، حسین اصغر نژاد، دانشجوی دکتری علم اطلاعات و دانش شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز و مدیرمسئول انتشارات سپهردانش برگزار شد.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

در ادامه، گزارشی از نشست های "فناوری و نوآوری: کسب‌وکارهای محتوا محور در ایران"، "مدیریت کیفیت خدمات اطلاعات: استانداردهای خدمات کتابخانه در محیط الکترونیکی"، " آرشیوها و مراکز اسنادی: آرشیو و مسائل آن" خواهید خواند.

نشست"فناوری و نوآوری: کسب‌وکارهای محتوا محور در ایران"

ابتدا مهندس سلجوقی در مورد روند تغییر دنیا از عصر کشاورزی تا عصر کنونی یعنی عصر مفاهیم صحبت نمود و ویژگی‌های این عصر را برشمرد: تغییرات بالا، منابع نامحدود، ارزش‌افزوده‌ی خیلی زیاد. در این عصر بخش کشاورزی ۱ درصد، بخش صنعت ۴ درصد و بخش خدمات ۹۵ درصد از اقتصاد جهانی را دربرمی گیرد. وی بیان کرد که چطور از محیط ساده به بغرنج، از بغرنج به پیچیده و از پیچیده به محیط بی‌نظم یا آشوبناک رسیده‌ایم. محیط آشوبناک به حرکت در اتاقی تاریک تشبیه می‌شود که شناخت، طراحی و حرکت هم‌زمان را می‌طلبد.

مهندس سلجوقی در ادامه مشخصه های داده های عظیم یا BigData ها را چنین بیان نمود:۱- حجم ۲- سرعت یا نرخ تولید اطلاعات ۳-دامنه و تنوع ۴- صحت. شرکت‌های GAFA Google, Apple, Facebook,Amazon شرکت‌های محتوا محوری هستند که با به‌کارگیری داده‌های عظیم توانسته‌اند روند دنیا را تغییر دهند. با این تغییرات دنیا به سمتی می‌رود که رشد دانش از ۲ برابر شدن در هر ۱۳ ماه، به ۲ برابر شدن در هر ۱۲ ساعت خواهد رسید و علت اصلی این نرخ رشد که روزبه‌روز افزایش می‌یابد شبکه‌های اجتماعی است. در این خصوص به ارزش‌آفرینی در کسب‌وکارهای محتوا محور اشاره شد که دو بال آن کارایی و اثربخشی معرفی گردید. ارزش‌افزوده یا ارزش‌آفرینی به این مهم اشاره می‌کند که در صنایع جدید با ارائه‌ی خدمات با محتوا، با نیروی کم می‌توان به ارزش‌افزوده‌ی بالا در سهام رسید و این دقیقاً کاری است که GAFA انجام دهدمی. در ارزش‌افزوده‌ارزش فرایند در کسب‌وکار به دادن ارزش‌افزوده‌ی آینده به بایست‌می و استفاده با و داشت توجه پژوهی آینده به بایست‌می وکارکسب به دادن افزوده‌ارزش فرایند در . دهدمی انجام GAFA اطلاعات کاربران، نیازهای آنان را پیش‌بینی و برآورده نمود. شرکت آمازون با این تکنیک توانسته است انبارداری خود را به ۲۰ درصد برساند. مهندس سلجوقی بابیان مفاهیمی دیگر چون برون‌سپاری و جمع سپاری در کسب‌وکارهای جدید، تفاوت بازاریابی هرمی با شبکه‌ای و بالا رفتن حجم محتوای تصویری به‌جای محتوای متنی، صحبت‌های خود را به اتمام رساند.

در ادامه مهندس مالکی و اسدی به‌صورت کوتاه به ترتیب در خصوص کمبود استراتژی تولید در حوزه‌ی تولید محتوا و همین‌طور ضعف در خصوص قوانین کپی‌رایت، توجه به مشتری مداری و حرکت در جهت نیازهای مشتری صحبت کردند.

دکتر مطلبی با نگاهی کتابداران به کسب‌وکار محتوا محور ادامه ی سخن را به دست گرفت. او توجه حضار را به این نکته جلب نمود که قدمت کسب‌وکار محتوا محور به کتابخانه‌ها و چاپ می‌رسد و بیان کرد که همگرایی Data, در وی .است توجه مرکز در مخاطب مورد سه هر در که دهدمی نتیجه را محور محتوا وکارکسب Content,Technology پاسخ به این سؤال که آیا در کتابخانه‌ها می‌توانیم کسب‌وکار محتوا محور داشته باشیم به ذکر چند نکته بسنده کرد: ۱- در کسب‌وکار برخلاف کتابخانه user مفهومی ندارد و مخاطب تحت عنوان مشتری خطاب می‌شود. تا زمانی که در کتابخانه‌ها کاربر را مشتری خطاب نکرده‌ایم کسب‌وکار محتوا محور در کتابخانه‌ها نداریم. ۲- در کسب‌وکار می‌بایست به دنبال مشتری رفت و او را جذب نمود اما در کتابخانه ما منتظر کاربر هستیم. ۳- در کتابخانه‌ها اقتصادمبنا نیست و نمی‌توان تعریفی جامع از اقتصاد کتابخانه ارائه داد. وی با معرفی کتاب "قوانین نوین اقتصادی در عصر شبکه‌ها" نشست را به پایان رساند.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

نشست "مدیریت کیفیت خدمات اطلاعات: استانداردهای خدمات کتابخانه در محیط الکترونیکی"

نخست دکتر صمیعی به معرفی جامع کمیته‌ی ها فنی ایزو پرداخت و بیان کرد که این کمیته‌ها چه وظایفی دارند و با چه ترتیبی می‌توان از آن‌ها استانداردهای تدوین‌شده را دریافت نمود.

دکتر علیپور پس از صحبت‌های دکتر صمیعی، خدمات کتابخانه را به سه دسته تقسیم نمود: ۱- در قالب محتوا (مانند استاندارد مارک) ۲- حفاظت ۳- کیفیت خدمات متناسب با نیاز کاربران. وی مسیر خدمات کتابخانه‌ای را از سنتی به دیجیتال دانست و بیان کرد که خدمات می‌بایست با نیاز کاربران تغییر ماهیت دهد و به علت محدودیت در ابزار و نیروها و ... به سمت خدمات یکپارچه برود. دکتر علیپور در پاسخ به این سؤال که اول خدمت پدید می‌آید یا استاندارد، گفت که فناوری‌ها جلوتر از استانداردها هستند پس اول خدمات ارائه می‌شوند سپس استانداردها ساخته می‌شوند.

مهندس بزازیان نیز به بیان جنبه‌های فنی استانداردها پرداخت و به این نکته اشاره کرد که در خدمات عصر حاضر، اسناد و pdf ها به سمت BigData ها می‌روند.

مهندس راستکار تجربیات شخصی خود را در مواجهه با چالش های حوزه‌ی استاندارد در محیط‌های نرم‌افزاری بیان کرد و به این نکته اشاره نمود که در پیاده‌سازی نرم‌افزارها و استانداردهای کتابخانه ای، توجه به آموزش کتابداران امری ضروری است. این نشست نیز با پرسش و پاسخ حاضران جلسه به پایان رسید.

پس از نشست دوم، نخستین سالگرد درگذشت زنده‌یاد پوری سلطانی برگزار شد. مراسم با پخش تصاویر این استاد بزرگوار و مرور خاطرات به‌جامانده از ایشان آغاز شد سپس بیانیه‌ای از جانب خواهرزاده‌ی پوری سلطانی قرائت گردید که حضار را تحت تأثیر قرارداد.

نشست" آرشیوها و مراکز آرشیوی: آرشیو و مسائل آن"

ابتدای سخن خانم‌ها زرین کلکی و نیک‌نفس به ترتیب از مراحل تدوین آرشیوهای تاریخ شفاهی و تنظیم و توصیف آرشیو

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

سخن راندند و نمونه‌های تصویری از کاربرگه‌های مرکز اسناد و آرشیو کتابخانه‌ی ملی را به حضار نشان دادند.

دکتر اصنافی در ادامه‌ی نشست در خصوص استانداردهای آرشیوی صحبت کرد و بیان نمود که امروزه تغییر و تحولات بنیادین در تعریف آرشیو و سند رخ‌داده است و با توجه به این تغییرات، استانداردها هم دچار تحول می شوند. استانداردهای توصیفی اساس سازمان‌دهی را تشکیل می‌دهند چراکه با تعریف point access های بیشتر و درست می‌توان توصیف را به‌درستی انجام داد و به دنبال آن بازیابی به‌خوبی صورت پذیرد.

با پیوستن دکتر نورا مرادی به‌عنوان مهمان افتخاری این نشست، دکتر شریف‌آبادی به بیان تجربیات خود در مرکز آرشیو دیداری شنیداری صدا سیما پرداخت و نکاتی مهم در خصوص این آرشیوها خاطرنشان کرد.

پس از پایان نشست‌ها مراسم اختتامیه برگزار شد که با معرفی برندگان مسابقه "خواندن، دانستن و توانستن"، قرائت بیانیه انجمن کتابداری اطلاع‌رسانی ایران و اهدا جوایز آثار برگزیده کنگره همراه شد. این جوایز شامل جایزه‌ی پوری سلطانی برای اثر برگزیده‌ی حرفه‌ای، جایزه‌ی عباس حری برای آثار و مطالعات نظری و جایزه‌ی نورا مرادی برای آثار و مطالعات حوزه‌ی آرشیوی بود که به برگزیدگان اهدا گردید.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

بدین ترتیب دومین کنگره‌ی متخصصان علوم اطلاعات به همت انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران به کار خود پایان داد.

نویسندگان:سمانه بیرجند، متینه امیری [۱]، فرزانه بهارلو[۲]، عکاس زینب سادات صندید [۳]

[۱] دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات آرشیوی دانشگاه تهران

[۲] دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات آرشیوی دانشگاه الزهرا

[۳] دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات آرشیوی دانشگاه الزهرا

مشخصات استناددهی به این مقاله

نویسنده(ها):	سمانه بیرجند
عنوان مقاله:	گزارشی از دومین کنگره علم اطلاعات ایران
عنوان مجله:	کتابدار ۲.۰ –(عنوان لاتین: 2.0 i-Kit□bd□r)
دوره مجله(Vol):	۲
شماره مجله(Issue):	۵
سال(Year):	۱۳۹۵
شناسه دیجیتال(DOI):	
لینک کوتاه:	http://lib2mag.ir/7119

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

lib2mag.ir

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.